

Jan Modaal bestaat niet

Bij de beantwoording van de vragen in deze opgave moet je soms gebruikmaken van informatiebron 5 en 6 in de bijlage.

In nieuwsberichten over het onderwerp inkomen, wordt vaak de naam van 'Jan Modaal' genoemd. Jan Modaal is een persoon die ongeveer 60 jaar geleden is verzonnen. Jan heeft een vrouw die niet werkt en samen hebben zij twee jonge kinderen. Jan werkt in loondienst en heeft een modaal inkomen.

- 1p 39 Wat wordt bedoelt met het begrip modaal inkomen?
- A Het afgesproken minimum inkomen als je werkt in loondienst.
 - B Het gemiddelde inkomen in Nederland.
 - C Het inkomen dat in Nederland het meeste voorkomt.
 - D Het netto inkomen dat je verdient als je werkt in loondienst.

Jan en zijn gezin stonden symbool voor de 'gewone burger'. Veel burgers konden zich hierin herkennen en begrepen de informatie daardoor beter.

Gebruik informatiebron 5.

- 2p 40 In de informatiebron staan een aantal krantenkoppen waarin Jan Modaal wordt genoemd. Koppel de krantenkop aan de juiste bron van inkomen. Kies uit: inkomen uit arbeid, inkomen uit bezit, inkomen uit overdracht.
- Doe het zo:*
- krantenkop 1 = inkomen uit ...*
 - krantenkop 2 = inkomen uit ...*
 - krantenkop 3 = inkomen uit ...*

Het modale inkomen wordt jaarlijks berekend door het Centraal Planbureau (CPB). Sinds 1970 wordt het modale inkomen gepubliceerd.

Gebruik informatiebron 6.

- 1p 41 Bereken het modale inkomen in 2023. Schrijf ook je berekening op.

Gebruik informatiebron 6.

- 1p 42 Bereken met hoeveel procent het modale inkomen is toegenomen in de periode 1970–2010. Schrijf ook je berekening op.

Het CPB berekent niet alleen het modale inkomen, het onderzoekt ook de koopkracht van burgers.

- 1p **43** Het modale inkomen wordt nog vaak gebruikt om de koopkracht te onderzoeken.
Waar moet rekening mee gehouden worden bij het bepalen van de koopkracht?
- A De inflatie van het land.
 - B De inkomensverdeling in het land.
 - C De oppervlakte van het land.
 - D Het aantal inwoners in het land.
- 1p **44** Sinds een aantal jaren gebruikt het CPB het voorbeeldgezin van Jan Modaal niet meer. Volgens het CPB is het gezin van Jan Modaal geen goede weergave meer van de maatschappij.
- Noem een economisch argument waarom het gezin van Jan Modaal geen goede afspiegeling is van de maatschappij.

Jan Modaal bestaat niet

informatiebron 5 krantenkoppen met Jan Modaal

krantenkop 1	Jan Modaal heeft steeds vaker recht op huur- en zorg toesla
krantenkop 2	Jan Modaal ziet rente-inkomsten verdampen
krantenkop 3	Veel zzp'ers verdienen het dubbele van Jan Modaal

informatiebron 6 modaal inkomen in de periode 1970-2023

jaar	indexcijfer	modaal inkomen
1970	22	€ 5.500
2010	130	€ 32.500
2023	160	€ ...

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.